

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Een Nieuw Ende Vremt Monster Strydende

Hazart, Cornelius

Antwerpen, 1669

Voor-Reden Tot Den Leser.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-71413](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-71413)

3

V O O R - R E D E N
T O T D E N L E S E R .

Bemide Leser: Tot meerdere verklaringe van dit schrift / moet ghy weten dat eenen sekeren Fransman een Catholisch Tractaet heeft laten drucken met desen Titel: Kec alijt-durende geloof van de Catholijcke Kercke belangende de Eucharistie, of het h. Sacrament des Altaers / in het welck hy bewijst dat het geboelen vande heeden-daeghsche Roomsche Kercke / rakende dit wonderlyke Mysterie / al het selve is met 't ghene de Kercke Christi op alle eeuwen ghehouden heeft. Hier tegen heeft gheschreven eenen sekeren Franschen Calvinistischen Predicant die mij onbekent is / noemende sijn schrift: Aenmerckingen over het alijt. duerende geloof &c. Dit leste schrift heeft in onse Neder-duytsche tale o-bergeset / ende dit loopende jaer 1669. op den 3. April wederom gemeen gemaect dooz den druck eenen sekeren Gedeon de Courcelles;

Soo haest als ich dit / dooz eenen goeden vriendt / in handen hadde ghekegghen ende met eenen ooghs-
sach ghesien / ick stont verbaest als over een Mon-
ster: 1. Om dat het hoofst / dat is / de Voor-reden tot
den Leser, ten minsten ses mael meerder was als het
heel lichaem. 2. Om dat den aetheur / willende
dooz sijn aenmerckingen te niete doen / 't ghene den
Catholijcken schryver van 't h. Sacrament / vol-
ghens 't geboelen van alle eeuwen / voozgheset
hadde / sijn ganghen henen gaet op sijn satsoen en
phantasie / sonder te wederlegghen de argumenten
van sijn Partye, roepende triomph ende victorie
sonder eens ghebochten ofte sijnen vijandt onder de
ooghen ghesien te hebben: Doozwaer eene Mon-
streuse maniere van handelen / als men dooz gheeft
te scherpen / ende nochtans de wapens van sijn
Partye den rugghe keert om te scherpen reghen den
vijnt sonder enen slaghe te repareren of of te wet-

2 2

553

4
ren. 3. Docht my dit boozegde schyft met reden
een Monster te zyn/ om die swil dat den aughteur vele
dinghen soo stoutelyck npt-staet als of alle men-
schen cupn-staeken waren/ende niet eenen in de we-
relde en waer die hem kost controlleren / of van
contrary oertuyghen.

Dese ende andere redenen / die ghy in t verbolgh
van dit mijn Tractaet sult kunnen sien/ hebben my
bemeeght om dat booznoemde schyft / een nieuw en-
de vrent Monster te noemen: Een Nieuw, om dat het
nu anderwerf versch npt de Druck-perffe komt:
Een vrent, om dat het soo gantschelyck mismaecht is
van lichaem, ende in maniere van handelen/ als ick weet
dat'er op eenighen tyd is te boozschijn ghecomen:
Laet ons dan dit Monster eens gaen ontlitten.

E E R S T E D E E L.

Het hooft van het Monster wordt verplet.

Calvinist: Wat souden die Godt-salighe Out-ba-
ders die onse heylige mysterien soo sozzhbulde-
lyck booz de oogen bande ghene die se niet deelach-
tig en waren plaekten te verberghen/ nu segghen/
indien se de bebotte van de nae-comelinghen tot de
Hostie saegghen?

Catholijck: Laet ons nemen dat den H. Augustinus,
ende Theodoretus dit sagghen (want die twee alleen
hebt ghy hier op dese plaets npt-ghelipt als of sy
namelijck souden berispen de aenbiddinghe en eere
die wy aen dit Godlyck Mysterij bewijzen) wilt gy
mi weten wat dese twee souden segghen? dat ghe
syne woorden verhoort/ den tweeden om dat ghe syne
woorden verkeerdelyck op-neemt: Ghy seght dat
Augustinus lib. 3. de Doct. Christ. Ca. 5. 7. 9. alsoo spreekt:
'T is eene ellendighe ende vleeschelijcke slavernye de letter
te volghen, ende het teecken dat tot onse nuttigheyt inghe-
stelt is voor de sake selve te nemen; om de welke te betee-
kenen het inghestelt is: **Maer waerom hebt ghy ver-
twegghen**